

KNUT

Sjöfågelsjakten och vettarna

Denna gång kan det passa sig att berätta om hur öborna i gamla tider gjorde vettar. En skjuten sjöfågel flåddes! Skinnet – med kvarvarande fjäderdräkt – fylldes med hö (alternativt halm) och en pinne av trä monterades så att huvud och hals hölls upprätta. Denna vette flöt sedan på havet på en träskiva!

Man hade en gåta att roa oss med på Ungskär när jag var liten. Bland annat följande rim:

De stoppade upp mig med hö
och med strå,
samt sydde ihop mig
med nål och med trå'.
Sen fick jag ligga för hund
och för ramm
längs lann' och strann'!

Det var inte speciellt lätt att gissa den gåtan, men för den som erinrade sig vetvens tillverkning och användning var ju gåtan hur lätt som helst! Vi hade trevligt åt den gåtan, det minns jag mycket väl.

Vettar av trä, mycket naturtrogna sådana, tillverkades också sedan. Man gjorde trävettarna på så sätt att man urskjölpte den egentillverkade träfågeln samt satte botten under den, samt en tyngd därunder. Vetten målades fint i naturliga färger. Öborna visste hur en fågel såg ut. Vemodigt för

dem var att man stiftat sådana lagar att förbud för skytte vid vakar fanns när det var stränga vintrar och isen var så tjock att det ej lönade sig att hugga upp hål i den – ett jättearbete – för att kunna hutta upp sig en ål!

Det var för att skaffa mat till sig och sina familjer som fiskarna gick långt ut på havsisen – bland isbergen sökan- de en vak där det kunde ligga några fåglar. Det var endast salt föda som då stod till buds. Många gånger undrade öborna hur de som var emot jakten skulle ha reagerat om de hade levat under samma förhållanden som öborna då gjorde! Bara att draga kanoter över isen var inget latmansgöra för dessa fiskare. För övrigt kom även det förbudet senare att kunna hutta ål.

En mästerskytt (bland min barn- doms alla övriga mästerskyttar) var John Jonasson, Inlängan. Denne man levde för sin jakt. Utom sjöfågelsjakten – där han var skicklig – idkade han ut- terjakt. Det var många, många nätter som John satt ute i kylan och vakade på utter! Han sköt hannen men honan skonade han, honan var ju van vid just den platsen på Inlängan och återkom med en ny hanne sedan!

John Jonasson kände utterns liv och vanor bättre än någon nu kan ana!

Knut Andersson

Fortsättning i nästa nummer.